

Jaunas VID vadlīnijas par soda naudas piemērošanas principiem transfertcenu dokumentācijas prasību pārkāpumos 1/43/23

PwC transfertcenu nodokļu nodaļas vecākā konsultante
Jana Makarova

PwC transfertcenu nodaļas vecākā projektu vadītāja
Zane Smutova

Ir pagājis krietns laiks, kopš Latvijā tika ieviests jauns transfertcenu (TC) regulējums, tomēr VID nāk klajā ar vadlīnijām par soda naudas piemērošanas principiem TC dokumentācijas iesniegšanas termiņa vai sagatavošanas prasību pārkāpumos tikai 2023. gada septembra beigās, apstiprinot tās ar VID 11.09.2023. rīkojumu Nr. 201. Šajā rakstā – sīkāk par jaunajām vadlīnijām.

Regulējuma prasības

TC dokumentācijas sagatavošanas prasības un iesniegšanas termiņus regulē likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² pants. Savukārt TC dokumentācijā ietveramās informācijas detalizētu saturu nosaka MK noteikumi Nr. 802 “Transfertcenu dokumentācija un kārtība, kādā noslēdzama nodokļu maksātāja un nodokļu administrācijas iepriekšēja vienošanās par tirgus cenas (vērtības) noteikšanu darījumam vai darījumu veidam”.

Konstatējot prasību neievērošanu un ievērojot administratīvā procesa principus, VID ir tiesības piemērot soda naudu, pamatojoties uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta četrpadsmito daļu:

- par TC dokumentācijas iesniegšanas termiņa neievērošanu;
- par TC dokumentācijas sagatavošanas prasību būtisku pārkāpšanu.

Likumdevējs ir atstājis iestādes ziņā noteikt, vai ir izdodams administratīvais akts un piemērojams sods.

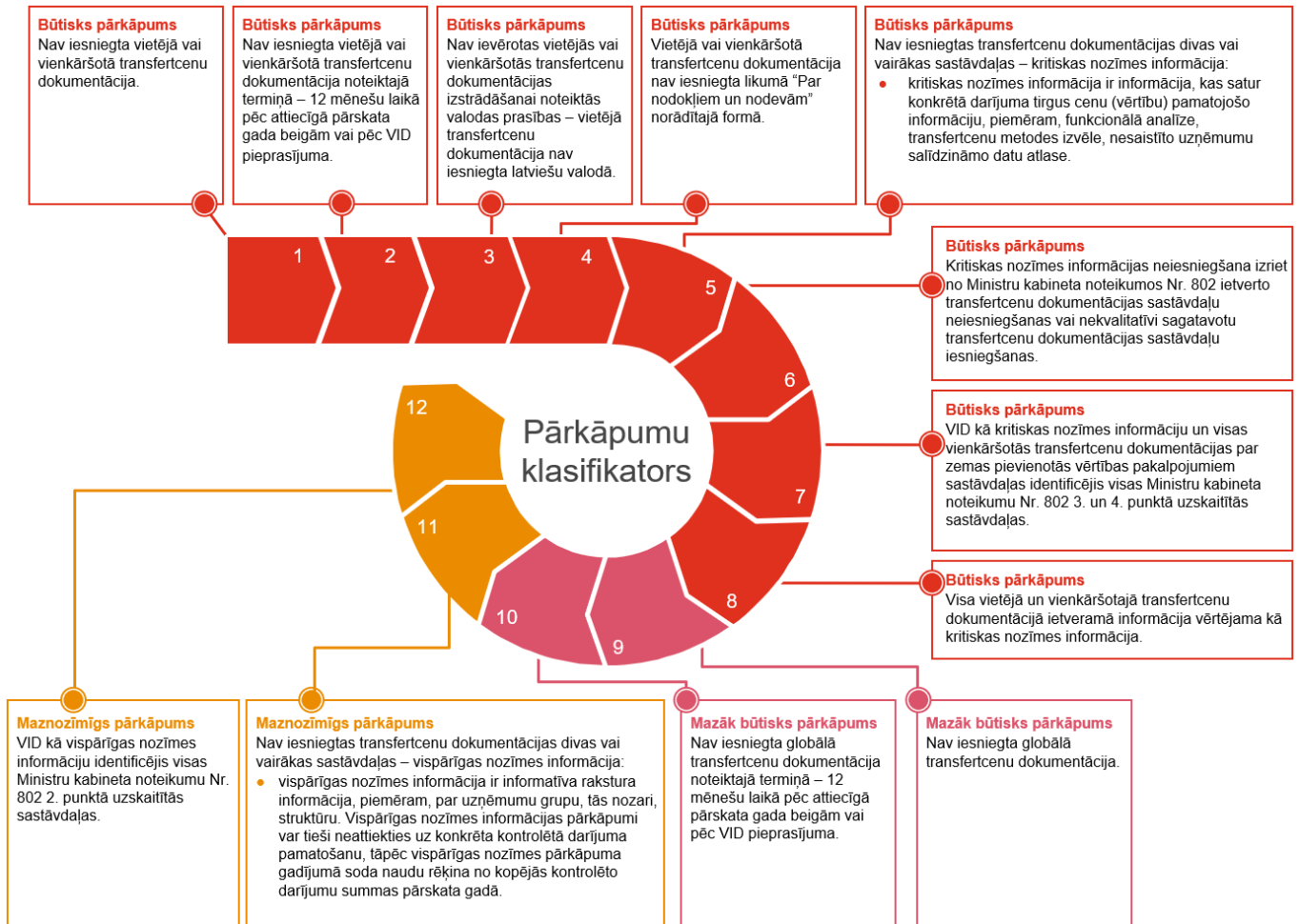
Vadlīniju mērķis

PwC transfertcenu praksē esam novērojuši, ka pēdējo divu gadu laikā VID atsevišķos gadījumos ir piemērojis soda naudas nodokļu maksātājiem, kas bija būtiski pārkāpuši Latvijas TC regulējuma prasības, taču trūka noteiktības par to, kādā veidā tiek panākta soda piemērošanas individualizācija jeb soda samērošana ar pieļauto pārkāpumu.

Ar vadlīniju publicēšanu VID mērķis ir veicināt vienveidīgu administratīvo praksi, lai ieviestu vienotu izpratni par regulējumā noteiktās soda naudas aprēķināšanas un samērīguma noteikšanas kritērijiem, kā arī novērstu gadījumus, kad par dažādas nozīmes pārkāpumiem piemēro vienādu sodu.

Pārkāpumu klasifikators

Vadlīnijas paredz klasificēt TC pārkāpumus būtiskos, mazāk būtiskos un maznozīmīgos pārkāpumos:

Soda naudas piemērošana

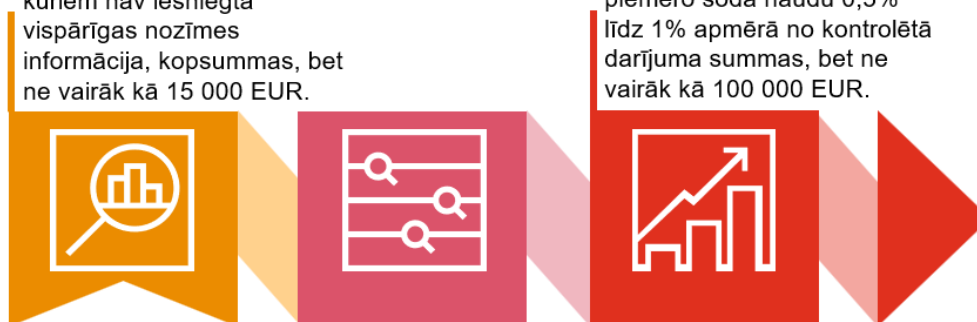
Vadlīnijas paredz, ka VID noteiks soda naudas apmēru atbilstoši pārkāpumam un nodokļu maksātāja individuālajam vērtējumam:

Maznozīmīgs pārkāpums

Par maznozīmīgu pārkāpumu piemēro soda naudu 0,05% apmērā no kontrolēto darījumu, par kuriem nav iesniegta vispārīgas nozīmes informācija, kopsummas, bet ne vairāk kā 15 000 EUR.

Būtisks pārkāpums

Par būtisku pārkāpumu piemēro soda naudu 0,5% līdz 1% apmērā no kontrolētā darījuma summas, bet ne vairāk kā 100 000 EUR.

Mazāk būtisks pārkāpums

Par mazāk būtisku pārkāpumu piemēro soda naudu 0,1% līdz 0,5% apmērā no kontrolēto darījumu, par kuriem nav iesniegta globālā transfertcenu dokumentācija vai nav ievērots tās iesniegšanas termiņš, kopsummas, bet ne vairāk kā 50 000 EUR.

Būtiski norādīt, ka VID ņems vērā nodokļu maksātāja individuālo vērtējumu, ko aprēķinās atbilstoši publicētajām vadlīnijām. Nodokļu maksātāja individuālā vērtējuma aprēķinā tiks ņemta vērā soda naudas apmēru palielinošā vai samazinošā vērtība procentos, kā arī atbildību pastiprinošie vai mīkstinošie apstākļi.

Ja par pārskata periodu tiks konstatēti vairāki pārkāpumi (maznozīmīgs, mazāk būtisks, būtisks pārkāpums), tad katru VID izvērtēs atsevišķi un par katru aprēķinās soda naudu. Labā ziņa – jaunās vadlīnijas nosaka, ka visu pārkāpumu soda naudas kopsummu VID noteiks, nepārsniedzot 100 000 eiro.

Svarīgi arī norādīt – izskatot apstrīdēšanas iesniegumus par soda naudas piemērošanas lēmumiem, kas pieņemti pirms vadlīniju spēkā stāšanās, tiks ņemts vērā vadlīnijās noteiktais.

Secinājumi

Jaunās vadlīnijas sniedz lielāku noteiktību un labāku izpratni par soda naudas aprēķināšanas un piemērošanas kārtību gan VID, gan nodokļu maksātājiem. Taču paredzams, ka pēc vadlīniju stāšanās spēkā VID veiks TC pārbaudes aktīvāk.